

en la promoció, visualització i descobriment de les matemàtiques com a eina bàsica del coneixement científic i humà. La feina més important de la Junta és la de canalitzar tots aquests esforços i mirar que arribin a bon port sense tenir gaire temps per a gaires més coses.

Sempre es pot impulsar, des de la Junta, alguna novetat. No sé pas si els meus companys de Junta hi estaran d'acord, però podríem destacar, pel que fa al nostre mandat, la instauració del premi Emmy Noether al millor treball de fi de grau de matemàtiques UB-UAB-UPC, la renovació de la pàgina web per mostrar de manera més precisa les activitats que fem i la consolidació del programa Bojos per les Matemàtiques, dins del programa Bojos per la Ciència, amb el suport financer de la Fundació Catalunya-La Pedrera.

I dos comentaris per postres.

Un dels moments més importants, almenys per a mi, és el discurs el dia de lliurament de premis Cangur. Els he preparat amb molta cura i cada any he mirat d'escriure un conte al voltant del cangur. El darrer discurs va estar

marcat per l'absència de la Molt Honorable Consellera d'Educació, Clara Ponsatí, per raons d'exili forçat. Vaig voler dedicar-li aquestes paraules:

Em feia especial il·lusió poder coincidir amb la Clara, ja que ens coneixem des de fa molts anys; vam coincidir quan ella tornava de la seva etapa doctoral i postdoctoral als EUA i jo m'iniciava en la tesi doctoral mentre feia de professor de matemàtiques a la Facultat d'Economia de la UAB. Des de llavors, a més de forjar una molt bona relació personal, també vam tenir temps de treballar plegats en un article (conjunt amb el Jozsef Sakovics) que porta per títol, paradoxalment, «Mediació: Jocs de negociació amb informació incompleta», publicat al Journal of Mathematical Economics, l'any 2003.

Em consta, també, que ella hauria estat encantada de ser aquí avui. Rep la meua més sincera gratitud.

I per tancar: moltíssima sort a la nova presidenta de la Societat Catalana de Matemàtiques, la Dolors Herbera, i a la seva Junta; segur que ho fareu molt i molt bé.

Nova Junta de la SCM

Dolors Herbera
Presidenta de la SCM

Des del 7 de febrer passat tinc l'honor d'haver estat escollida presidenta de la Societat Catalana de Matemàtiques (SCM). Els companys d'equip, que ja vam presentar a la Junta de la SCM, són Josep Vives com a vicepresident, Abraham de la Fuente com a vicepresident adjunt, Imma Baldomà com a secretària, Albert Granados com a tresorer i Aleix Ruíz de Villa com a vocal d'Indústria. L'última incorporació a l'equip ha estat Montse Alsina com a vocal i encarregada de publicacions. Gràcies a tots els socis per haver-nos donat la vostra confiança.

Vull agrair a l'anterior equip, i en especial a Xavier Jarque, tanta feina tan ben feta portant la societat, i tot el suport que ens han donat per fer més fàcil el canvi de l'equip de direcció. Mirarem de seguir el seu bon fer al capdavant de la societat.

La SCM disposa d'un capital humà inestimable que, de manera voluntària, porta a bon port les iniciatives que s'organitzen: premis, congressos, concursos. Les juntes passen, i els voluntaris continuen allà, treballant. Especialment, cal fer esment de la Comissió Cangur, que, amb les seves iniciatives, ha donat molta visibilitat a la SCM dins de tot el territori de parla catalana. Gràcies a tots per confiar en la nova Junta!

Primeres impressions

Aquests pocs mesos de direcció de la SCM han estat d'activitat frenètica i d'aprenentatge molt intens per a tot el nou equip. Hem anat descobrint la multitud de qüestions en què està involucrada la SCM i la bona consideració que té dins de l'IEC, i dins de la Secció de Ciència i

Tecnologia, com una de les societats filials més actives.

Hem anat fent encara més nostre el paper tan important que està tenint, i que pot tenir, la SCM com a punt de trobada d'una comunitat matemàtica amb objectius i interessos cada vegada més diversos. La SCM no és un element transcendental en l'ensenyament de les matemàtiques a secundària, ni tampoc ho és per a les universitats ni per a la recerca, però té un paper transversal en tots aquests àmbits.

Un dels objectius principals que com a nou equip ens vam proposar va ser augmentar la cohesió de la comunitat matemàtica catalana impulsant la participació activa dins de la SCM dels matemàtics que han trobat el seu lloc de treball a la indústria. Per això vam incorporar dins de l'equip la figura d'un vocal d'Indústria que pogués treballar en aquesta tasca. Val a dir que l'Aleix ja està posant en marxa una primera activitat, que es farà a la tardor.

Empresa versus ensenyament

Les matemàtiques estan de moda. La tecnificació de la societat fa que moltes empreses contractin matemàtics per la seva capacitat d'abstracció i ja fa temps que veiem des de la universitat que la principal font de feina per als nostres graduats són les empreses. Els ordinadors s'han transformat en una eina que no només permet implementar models matemàtics que abans eren pures entelèquies teòriques, sinó que ens aporta nous problemes i marcs teòrics sobre els quals pensar i treballar. El desenvolupament de la tecnologia està afavorint les possibilitats de feina dels matemàtics. Deixeu-me fer una petita digressió per il·lustrar el tema.

Com explica l'Imma en el resum d'activitats que s'han fet aquest semestre, en Josep Vives i jo mateixa vam anar a Madrid, a l'abril, a la presentació de l'informe *Socio-economic impact of mathematical research and mathematical technology in Spain*,¹ fet per encàrrec de la Red Estratégica en Matemáticas. Aquesta mena d'informes ja s'han fet en molts països: França, els Estats Units, la Gran Bretanya, Holanda... I, indefectiblement, han posat en

evidència la importància creixent de les matemàtiques en l'economia. En el cas d'Espanya, l'informe valora l'impacte directe d'activitats amb intensitat matemàtica al valor afegit brut (VAP) en un 10,1%. Aquesta dada dona idea de la importància de les matemàtiques en l'economia actual, i val a dir que és una mica inferior a la que surt en països europeus del nostre entorn, on aquesta dada es mou entre el 13% i el 16%. També sembla provada la tendència a créixer d'aquest impacte; en la mateixa presentació de l'informe es va parlar del fet que la implantació efectiva de la tecnologia 5G faria augmentar molt ràpidament la demanda de llocs de treball STEM els anys vinents.

Aquestes dades mostren que estem d'enhorabona: hi ha una gran oferta laboral per als matemàtics, i no és un fenomen passatger, sinó que ha arribat per quedar-se. Però, com no para de recordar-nos l'Abraham a la junta de la SCM, també ens planteja un altre problema: per tenir bons professionals de les matemàtiques, necessitem bons professors que els formin. Com podem augmentar el nombre de vocacions docents entre els graduats en Matemàtiques?

El creixement de l'ocupació laboral dels matemàtics amb empreses ha anat molt bé tots els anys en què hi ha hagut poca oferta de feina docent. Però tots sabem que actualment ens fan falta matemàtics que volguin anar a fer classe als instituts. Podem fer alguna cosa des de la SCM per ajudar a mitigar el problema? Ho intentarem.

Representació en organismes nacionals i internacionals

Gràcies a la bona feina dels equips anteriors, la SCM està molt ben posicionada dins d'un entramat de societats i organitzacions tant en l'àmbit espanyol com internacional. El nou equip de govern vol continuar mantenint aquest posicionament i, fins i tot, incentivar alguns dels contactes ja existents.

Som membres de la Conferència de Decanos de Matemáticas, i participem activament dins del Comité Español de Matemáticas (CEMat), que és l'organisme que representa l'estat espa-

¹Podeu consultar-lo a https://institucionales.us.es/remimus/wp-content/uploads/2019/04/ESTUDIO-MATEMATICAS-REM-AFI_ENG.pdf

nyol a la Unió Matemàtica Internacional (IMU, per les sigles en anglès), i a les seves comissions.

Aprofito per explicar que en aquests moments el CEMat està en un període de refundació: canvia el règim jurídic i els estatuts. En un futur proper, caldrà confirmar oficialment la continuïtat de l'adhesió de la SCM a aquesta organització.

A escala internacional, estem representats a Kangourou sans Frontières, som membres institucionals de la European Mathematical Society (EMS) i del Centre International de Mathématiques Pures et Appliquées (CIMPA). El CIMPA és una organització fundada a França l'any 1978 dedicada a promoure les matemàtiques en països desenvolupats. Creiem que aquest caràcter solidari fa d'aquest centre un projecte molt atractiu i, aprofitant que ja tenim gent de la comunitat molt involucrada en les activitats d'aquesta organització, volem intensificar els lligams que hi té la SCM.

Una altra organització amb la qual esperem iniciar relacions és l'associació European Women in Mathematics (EWM), de la qual també tenim membres molt actius dins de la nostra comunitat. EWM té entre les seves missions augmentar la visibilitat de les dones que treballen en matemàtiques, i està tirant endavant iniciatives en les quals pot ser molt

interessant participar, com per exemple un programa de mentoratge per a noies joves que es volen dedicar a les matemàtiques.

EWM em porta a l'últim tema que volia tractar i en el qual sento un compromís molt personal, compartit pels altres membres de la Junta.

Dones i matemàtiques

Des de la nova Junta volem anunciar el nostre compromís de treballar per fer visible el paper de la dona en les matemàtiques en tots els aspectes, i promoure la incorporació de més dones a aquesta disciplina.

Aquest fenomen sociològic que es comença a anomenar revolució feminista ha fet que la primera activitat com a presidenta de la SCM fos la participació, el 14 de febrer, en els actes organitzats a l'IEC, conjuntament amb la BGSMath i la SCM, dins del marc del Dia Internacional de la Dona i la Nena a la Ciència.

La visibilitat de la SCM ens permet arribar a nois i noies de totes les edats, i també a les seves famílies i professors. Això ens permet difondre en molts àmbits la idea que cal estar alerta pel que fa a les microdiscriminacions envers les noies, que porten moltes d'elles a sentir-se molt insegures respecte a les matemàtiques i les desanimen a seguir una carrera dins de les disciplines anomenades STEM.

Editorial

Editorial

Albert Avinyó
Editor de la *SCM/Notícies*

Benvolguts socis i lectors,

És el migdia del primer diumenge d'aquest nou estiu i estic escrivint aquest editorial des de la terrassa del CosmoCaixa de Barcelona. La passejada d'aquest matí m'ha portat, carrer Balmes amunt, des del Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB), on he visitat l'exposició «Quàntica», una mostra a mig camí entre la ciència i l'art, fins al CosmoCaixa on he pogut gaudir de l'excel·lent exposició, «Miralls, dins i fora de la realitat», duta a

terme amb l'ajut, entre d'altres, del Museu de les Matemàtiques de Catalunya.

Totes dues exposicions, amb un component matemàtic important, són bastant complementàries entre si. Si a la primera se'ns mostra que, quan es fa una observació, el resultat obtingut no està fixat sinó que sempre conté un atzar genuí, a la segona se'ns fa dubtar sobre si tot allò que veiem i observem és real o és la imatge a través d'un mirall. Fins i tot, totes dues exposicions plantegen una de les preguntes